

588.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 6 lipca 1923 r.

o stanowiskach oficerskich w polskiej marynarce handlowej.

Art. 1. Stanowiska oficerskie na statkach marynarki handlowej mogą zajmować tylko obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, którzy ukończyli 21 lat życia i posiadają dyplomy polskie, uzyskane w myśl postanowień niniejszej ustawy.

Wyjątki od tej zasady dopuszczalne są tylko za każdorazowym zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 2. Celem określenia cenzusu praktyki oficerów marynarki handlowej wprowadza się podział żeglugi na żeglugę przybrzeżną, małą i wielką.

Za żeglugę przybrzeżną uważa się żeglugę morską w odległości nie dalej niż 50 mil morskich od morskiej linii granicznej Rzeczypospolitej oraz żeglugę w wodach portowych.

Za żeglugę małą uważa się żeglugę po morzu Bałtyckim z jego zatokami i przepływami do południka 10° ost. od Greenwich i żeglugę przez kanał Kiloński aż do ujścia rzeki Wezeru.

Za żeglugę wielką uważa się żeglugę, przekraczającą granice żeglugi małej.

Art. 3. Ustanawia się następujące stopnie oficerów nawigacyjnych marynarki handlowej:

- a) kapitan wielkiej żeglugi,
- b) kapitan małej żeglugi,
- c) porucznik wielkiej żeglugi,
- d) porucznik małej żeglugi,
- e) kapitan przybrzeżnej żeglugi.

Art. 4. Kapitan wielkiej żeglugi ma prawo dowodzić wszelkimi handlowymi statkami w każdej żegludze.

Kapitan małej żeglugi ma prawo dowodzić wszelkimi handlowymi statkami w żegludze małej, lub być pomocnikiem kapitana na wszelkich statkach w każdej żegludze; nie może jednak być starszym pomocnikiem kapitana w żegludze wielkiej

Porucznik wielkiej żeglugi ma prawo dowodzić statkami handlowymi do 1000 rejestrowanych ton w żegludze małej, z wyjątkiem statków osobowych, lub być pomocnikiem kapitana na wszelkich handlowych statkach w każdej żegludze; nie może jednak być starszym pomocnikiem kapitana w żegludze wielkiej.

Porucznik małej żeglugi ma prawo być młodszym pomocnikiem kapitana na wszelkich handlowych statkach w każdej żegludze.

Kapitan przybrzeżnej żeglugi ma prawo dowodzić statkami handlowymi do 200 rejestrowanych ton w żegludze przybrzeżnej, z wyjątkiem statków osobowych, lub być młodszym pomocnikiem kapitana w żegludze małej na statkach handlowych nieosobowych.

Art. 5. Ustanawia się następujące stopnie oficerów-mechaników marynarki handlowej:

- a) mechanik I klasy,
- b) mechanik II klasy,
- c) mechanik III klasy.

Art. 6. Celem określenia cenzusu oficerów-mechaników, statki parowe lub silnikowe podług siły maszyny dzieli się na trzy kategorie:

Do I kategorii należą statki z maszynami parowymi od największych do 1000 i H. P. (indykowanych koni parowych), z silnikami spalinowymi ponad 500 e. H. P. (efektywnych koni).

Do II kategorii należą statki z maszynami parowymi niżej 1000 i H. P. (indykowanych koni parowych) do 200 i H. P. (indykowanych koni parowych) z silnikami spalinowymi od 100 e. H. P. (efektywnych koni) do 500 e. H. P. (efektywnych koni).

Do III kategorii należą statki z maszynami parowymi poniżej 200 i H. P. (indykowanych koni parowych), a z silnikami spalinowymi poniżej 100 e. H. P. (efektywnych koni).

Art. 7. Mechanik I klasy ma prawo kierować maszynami statków handlowych wszystkich kategorii.

Mechanik II klasy ma prawo:

1) kierować maszynami statków II i III kategorii, z wyjątkiem statków osobowych II kategorii w żegludze wielkiej i małej;

2) być młodszym mechanikiem na wszystkich statkach handlowych i osobowych I kategorii.

Mechanik III klasy ma prawo:

1) kierować maszynami statków handlowych III kategorii, z wyjątkiem statków osobowych;

2) być drugim mechanikiem na statkach handlowych II kategorii, z wyjątkiem statków osobowych;

3) być trzecim mechanikiem na wszelkich statkach handlowych.

Art. 8. Dla otrzymania dyplomu kapitana żeglugi przybrzeżnej należy:

a) złożyć egzamin teoretyczny i praktyczny podług ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu programu;

b) posiadać 48-miesięczny cenzus praktyki w charakterze marynarza pokładowego na statkach morskich.

Art. 9. Dla otrzymania dyplomu porucznika żeglugi małej należy:

a) ukończyć wydział nawigacyjny polskiej szkoły marynarki handlowej, lub złożyć egzamin teoretyczny i praktyczny podług ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu programu;

b) posiadać 24-miesięczny cenzus praktyki w charakterze marynarza pokładowego na statkach morskich, a w tem conajmniej 6 miesięcy na statkach żaglowych.

Art. 10. Dla otrzymania dyplomu porucznika żeglugi wielkiej należy:

- a) posiadać dyplom porucznika żeglugi małej,
- b) posiadać 24-miesięczny cenzus praktyki, odbytej po otrzymaniu dyplomu porucznika żeglugi małej, a w tem 12 miesięcy w charakterze pomocnika kapitana w żegludze wielkiej lub małej.

Art. 11. Dla otrzymania dyplomu kapitana żeglugi małej należy:

- a) posiadać dyplom porucznika żeglugi wielkiej,
- b) posiadać 12-miesięczny cenzus praktyki, odbytej po otrzymaniu dyplomu porucznika żeglugi wielkiej w charakterze pomocnika kapitana w żegludze małej lub wielkiej.

Art. 12. Dla otrzymania dyplomu kapitana żeglugi wielkiej należy:

- a) posiadać dyplom kapitana żeglugi małej,
- b) posiadać 12-miesięczny cenzus praktyki, odbytej po otrzymaniu dyplomu kapitana żeglugi małej w charakterze pomocnika kapitana w żegludze wielkiej.

Art. 13. Odpowiednie dyplomy oficerów nawigacyjnych marynarki handlowej mogą otrzymywać bez składania egzaminów oficerowie korpusu morskiego polskiej marynarki wojennej, którzy mają cenzus praktyki, wymagany dla poszczególnych stopni w artykule 9, 10, 11 i 12, oraz osoby, które uzyskały w innych państwach odpowiednie dyplomy, uznane przez Ministra Przemysłu i Handlu za równoznaczne z dyplomami polskimi.

Art. 14. Dla otrzymania dyplomu mechanika III klasy należy:

- a) ukończyć wydział mechaniczny polskiej szkoły marynarki handlowej, lub złożyć egzamin teoretyczny i praktyczny podług ustalonego przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu programu;
- b) posiadać 30-miesięczną praktykę, a w tem co najmniej 12 miesięcy w warsztatach budowy lub naprawy maszyn i co najmniej 12 miesięcy praktyki na statkach morskich w składzie załogi maszynowej, przyczem 2 miesiące żeglugi rzecznej zalicza się jako 1 miesiąc żeglugi morskiej.

Art. 15. Dla otrzymania dyplomu mechanika II klasy należy:

- a) posiadać dyplom mechanika III klasy;
- b) posiadać 24-miesięczny cenzus praktyki, odbytej po otrzymaniu dyplomu mechanika III klasy w żegludze morskiej przy obsłudze maszyn, a w tem co najmniej 12 miesięcy w charakterze odpowiedzialnego odwachowego mechanika na statkach I lub II kategorii.

Art. 16. Dla otrzymania dyplomu mechanika I klasy należy:

- a) posiadać dyplom mechanika II klasy;
- b) posiadać 24-miesięczny cenzus praktyki, odbytej po otrzymaniu dyplomu mechanika II klasy w żegludze morskiej przy obsłudze maszyn w charakterze odpowiedzialnego odwachowego mechanika, a w tem co najmniej 12 miesięcy na statkach I kategorii.

Art. 17. Dyplomy mechaników okrętowych polskiej marynarki handlowej mogą otrzymywać bez składania egzaminów oficerowie korpusu technicznego polskiej marynarki wojennej, którzy mają cenzus

praktyczny, wymagany dla poszczególnych stopni w art. 14, 15 i 16 oraz osoby, które uzyskały w innych państwach odpowiednie dyplomy, uznane przez Ministra Przemysłu i Handlu za równoznaczne z dyplomami polskimi.

Podoficerowie marynarki wojennej, o ile posiadają świadectwa odnośnej władzy wojskowej na samodzielne prowadzenie maszyn okrętowych, mogą otrzymać dyplomy mechaników III klasy bez prawa dalszej zamiany na dyplomy wyższych klas.

Art. 18. Dyplomy oficerów nawigacyjnych i oficerów-mechaników marynarki handlowej wydaje Ministerstwo Przemysłu i Handlu na mocy orzeczenia komisji kwalifikacyjnej, powołanej przez Ministra Przemysłu i Handlu.

W skład tej komisji wchodzi 2 członków, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu, 1 przedstawiciel polskiej marynarki wojennej, mianowany przez Ministra Spraw Wojskowych, a oprócz tego przy sprawdzaniu cenzusu oficerów nawigacyjnych—2 kapitanów żeglugi wielkiej, powołanych przez Ministra Przemysłu i Handlu; zaś przy sprawdzaniu cenzusu oficerów—mechaników 2 mechaników I klasy, również powołanych przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 19. Przy obliczaniu cenzusu praktyki dla otrzymania dyplomów kapitana wielkiej żeglugi, kapitana małej żeglugi, porucznika wielkiej żeglugi i porucznika małej żeglugi może być uwzględnione tylko 12 miesięcy praktyki w żegludze przybrzeżnej.

Art. 20. Osobom, które przed 1 listopada 1918 roku uzyskały dyplomy oficerów nawigacyjnych, względnie oficerów-mechaników b. państw zaborczych, przysługuje prawo otrzymania odpowiednich dyplomów polskich.

Art. 21. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 22. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: w z. *Głabiński*

Minister Przemysłu i Handlu: *W. Kucharski*